

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 456/2012-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej F., s. r. o., B., konajúca prostredníctvom konateľ'a a advokáta JUDr. B. F., vedené pod sp. zn. Rvp 9137/2012, sp. zn. Rvp 9138/2012, sp. zn. Rvp 9139/2012, sp. zn. Rvp 10393/2012, sp. zn. Rvp 10394/2012, sp. zn. Rvp 10395/2012 a sp. zn. Rvp 10396/2012, ktorými namieta

- porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tiež porušenie čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Topoľčany v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 8/2009 a jeho uznesením z 13. marca 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 132/2004 a jeho uznesením z 23. februára 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Er 289/2004 a jeho uznesením z 12. januára 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Er 294/2004 a jeho uznesením z 12. januára 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Er 295/2004 a jeho uznesením z 11. januára 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Er 182/2003 a jeho uznesením z 23. januára 2012 a v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 12/2009 a jeho uznesením z 23. januára 2012, ako aj

- porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 25 CoE 71/2012 a jeho uznesením z 21. mája 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 15 CoE 82/2012 a jeho uznesením z 24. mája 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 8 CoE 54/2012 a jeho uznesením z 30. apríla 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 15 CoE 51/2012 a jeho uznesením z 24. apríla 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 5 CoE 32/2012 a jeho uznesením z 29. februára 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 6 CoE 32/2012 a jeho uznesením z 30. marca 2012 a v konaní vedenom pod sp. zn. 8 CoE 48/2012 a jeho uznesením z 30. marca 2012, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 9137/2012, sp. zn. Rvp 9138/2012, sp. zn. Rvp 9139/2012, sp. zn. Rvp 10393/2012, sp. zn. Rvp 10394/2012, sp. zn. Rvp 10395/2012 a sp. zn. Rvp 10396/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 9137/2012.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 19. júna 2012 a 2. júla 2012 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej F., s. r. o., B., konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. B. F., vedené pod sp. zn. Rvp 9137/2012, sp. zn. Rvp 9138/2012, sp. zn. Rvp 9139/2012, sp. zn. Rvp 10393/2012, sp. zn. Rvp 10394/2012, sp. zn. Rvp 10395/2012 a sp. zn. Rvp 10396/2012, ktorými namieta

- porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového

protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a tiež porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom Okresného súdu Topoľčany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom sp. zn. 5 Er 8/2009 a jeho uznesením z 13. marca 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 132/2004 a jeho uznesením z 23. februára 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Er 289/2004 a jeho uznesením z 12. januára 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Er 294/2004 a jeho uznesením z 12. januára 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Er 295/2004 a jeho uznesením z 11. januára 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Er 182/2003 a jeho uznesením z 23. januára 2012 a v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 12/2009 a jeho uznesením z 23. januára 2012 (ďalej spoločne aj „napadnuté uznesenia okresného súdu“), ako aj

- porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 25 CoE 71/2012 a jeho uznesením z 21. mája 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co E 82/2012 a jeho uznesením z 24. mája 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 8 CoE 54/2012 a jeho uznesením z 30. apríla 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 15 CoE 51/2012 a jeho uznesením z 24. apríla 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 5 CoE 32/2012 a jeho uznesením z 29. februára 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 6 CoE 32/2012 a jeho uznesením z 30. marca 2012 a v konaní vedenom pod sp. zn. 8 CoE 48/2012 a jeho uznesením z 30. marca 2012 (ďalej spolu aj „napadnuté uznesenia krajského súdu“).

Sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá inter alia poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Zo sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 9137/2012, sp. zn. Rvp 9138/2012, sp. zn. Rvp 10394/2012, sp. zn. Rvp 10395/2012 a sp. zn. Rvp 10396/2012 a z jej príloh vyplýva, že v rámci zmluvných vzťahov založených zmluvami o úvere sťažovateľka pristúpila na základe dohôd s dlžníkmi k zabezpečeniu splnenia záväzkov prostredníctvom notárskych zápisníc, ktoré jednotlivo obsahovali právny záväzok dlžníka, vyznačenie oprávnenej a povinného, právny dôvod, predmet a čas plnenia a súhlas povinného s vykonateľnosťou. Vzhľadom na omeškanie dlžníka bola sťažovateľka nútená domôcť sa v uvedených veciach splatenia dlhu

prostredníctvom exekúcií, a preto podala návrhy na ich vykonanie na podklade exekučných titulov (notárske zápisnice, pozn.).

Z týchto sťažností vyplýva, že okresný súd poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcií, avšak v priebehu ich vykonávania následne ex offo exekúcie uznesením sp. zn. 4 Er 295/2004 z 11. januára 2012 (sťažnosť vedená ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 9137/2012, pozn.), uznesením sp. zn. 3 Er 182/2003 z 23. januára 2012 (sťažnosť vedená ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 9138/2012, pozn.), uznesením sp. zn. 5 Er 132/2004 z 23. februára 2012 (sťažnosť vedená ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 10394/2012, pozn.), uznesením sp. zn. 4 Er 289/2004 z 12. januára 2012 (sťažnosť vedená ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 10395/2012, pozn.) a uznesením sp. zn. 4 Er 294/2004 z 12. januára 2012 (sťažnosť vedená ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 10396/2012, pozn.) vyhlásil za neprípustné a zastavil ich. Na základe odvolania sťažovateľky boli napadnuté uznesenia okresného súdu potvrdené uzneseniami krajského súdu sp. zn. 5 CoE 32/2012 z 29. februára 2012 (sťažnosť vedená ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 9137/2012, pozn.), sp. zn. 6 CoE 32/2012 z 30. marca 2012 (sťažnosť vedená ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 9138/2012, pozn.), sp. zn. 15 CoE 82/2012 z 24. mája 2012 (sťažnosť vedená ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 10394/2012, pozn.), sp. zn. 8 CoE 54/2012 z 30. apríla 2012 (sťažnosť vedená ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 10395/2012, pozn.) a sp. zn. 15 CoE 51/2012 z 24. apríla 2012 (sťažnosť vedená ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 10396/2012, pozn.).

Zo sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 9139/2012 a sp. zn. Rvp 10393/2012 a z ich príloh vyplýva, že v rámci zmluvných vzťahov založených zmluvami o úvere sťažovateľka pristúpila po dohode s dlžníkmi k uzatvoreniu rozhodcovských doložiek, resp. rozhodcovských zmlúv, ktoré založili právomoc Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného S., a. s. B. (ďalej len „Stály rozhodcovský súd“), rozhodovať o právnom postavení zmluvných strán pri vzniku sporu. Vzhľadom na omeškanie dlžníkov a návrh sťažovateľky, aby Stály rozhodcovský súd autoritatívne deklaroval právo sťažovateľky na úhradu peňažných pohľadávok a uložil dlžníkom povinnosť platiť, boli dlžníkom na základe rozsudkov uložené povinnosti zaplatiť

sťažovateľke pohľadávky spoločne s príslušenstvom. Z dôvodu nesplnenia povinností zo strany dlžníkov bola sťažovateľka nútená domáhať sa splatenia pohľadávok aj s príslušenstvom prostredníctvom exekúcií na podklade exekučných titulov (rozsudky Stáleho rozhodcovského súdu, pozn.).

Zo sťažnosti vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 9139/2012 vyplýva, že okresný súd poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcií, avšak v priebehu ich vykonávania následne ex offo exekúciu uznesením sp. zn. 5 Er 12/2009 z 23. januára 2012 vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju; na základe odvolania sťažovateľky bolo uznesenie okresného súdu potvrdené uznesením krajského súdu sp. zn. 8 CoE 48/2012 z 30. marca 2012. Zo sťažnosti vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 10393/2012 vyplýva, že krajský súd uznesením sp. zn. 25 CoE 71/2012 z 21. mája 2012 potvrdil uznesenie okresného súdu sp. zn. 5 Er 8/2009 z 13. marca 2012, ktorým bola exekúcia zastavená.

Podľa názoru sťažovateľky postupom okresného súdu v napadnutých konaniach a napadnutými uzneseniami bolo porušené „... 1) právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy..., 2) právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd..., 3) právo vlastniť majetok zaručené čl. 20 ods. 1 Ústavy; 4) právo na pokojné užívanie majetku zaručené čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru; 5) všeobecný zákaz diskriminácie ustanovený čl. 12 ods. 2 Ústavy; 6) zákaz diskriminácie ustanovený čl. 14 Dohovoru“.

Poukazujúc na konkrétne rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu týkajúce sa namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľka v ďalších častiach sťažností najmä uviedla, že „Exekučný súd založil svoju právomoc, dôsledkom ktorej zrealizoval úplný judiciálny proces zahŕňajúci zistenie skutkového stavu veci, výberu právnych noriem, aplikácie a interpretácie zvolených právnych noriem na skutkový stav a meritórne rozhodnutie vo veci na ust. § 58 ods. 1 Exekučného poriadku. Tvrdíme, že exekučný súd nesprávnou a ústavne nesúladnou interpretáciou vyššie označeného ustanovenia sa postavil do pozície orgánu

vykonávajúceho komplexné preskúmanie exekučného titulu (ust. § 41 ods. 2 písm. c) Exekučného poriadku...). Všeobecný súd, ktorý koná v pozícii exekučného súdu, nie je legitímne schopný vykonávať úkony smerujúce k opätovnému komplexnému rozhodovaniu o veci s tým, že výsledkom takéhoto rozhodovania je úplná nemožnosť vykonať právo pre veriteľa, teda vmanévrovanie veriteľa do situácie ako by bol exekučný titul zrušený.

V súvislosti s ústavnou potrebou aplikácie relevantných právnych noriem sťažovateľ (oprávnený) poukazuje aj na skutočnosť, že exekučný súd založil a odôvodnil svoje rozhodnutie na normatívnej úprave, ktorá nemá v Slovenskej republike povahu prameňa práva a preto sa ňou exekučný súd nemohol riadiť, resp. nemohol z jej aplikácie vyvodzovať určujúce závery formujúce konečné rozhodnutie. Exekučný súd vo veci aplikoval ustanovenia Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Smernica nemá všeobecnú záväznosť ako nariadenie, pretože je adresovaná iba členským štátom Európskej únie a nie všetkým fyzickým a právnickým osobám. ...neprichádza do úvahy ani jej priamy účinok (priama aplikácia)...“.

V sťažnostiach vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 9139/2012 a sp. zn. Rvp 10393/2012 sťažovateľka poukazuje na chýbajúce oprávnenie všeobecného súdu z úradnej povinnosti vysloviť neprípustnosť exekúcie začatej na základe rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu. V tejto súvislosti dodáva, že „súd... exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju práve podľa ust. § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku a urobil tak nie na návrh účastníka konania, ale z úradnej povinnosti. Takýto postup je v rozpore so zákonom, a preto je po právnej stránke neudržateľný“.

Podľa tvrdenia sťažovateľky aj postupom krajského súdu v napadnutých konaniach a napadnutými uzneseniami bolo porušené „... 1) právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy ..., 2) právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd..., 3) právo vlastniť majetok zaručené čl. 20 ods. 1 Ústavy; 4) právo na pokojné užívanie majetku zaručené čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru“. Sťažovateľka v tejto súvislosti odôvodňuje namietané porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že krajský súd «a) nedostatočne zistil skutkový stav, pretože

nevykonan náležité dokazovanie a svoje rozhodnutie založil na skutočnostiach, ktorých existencia nebola dokázaná (súd používa pri zdôvodnení svojho rozhodnutia slovo ako napr. „pravdepodobne“); b) svoje rozhodnutie formuloval na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a s použitím chybnjej aplikácie a interpretácie práva; a osobitne v spojení s porušením označených justičných práv porušil právo vlastníť majetok zaručené čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, právo na pokojné užívanie majetku zaručené čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru...».

Vo vzťahu k namietanému postupu krajského súdu v napadnutých konaniach sťažovateľka osobitne zdôrazňuje, že k namietanému porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo tým, že krajský súd v nich nenariadil pojednávanie, *„aj keď k tomu bol podľa zákona povinný a odvolanie prejednal bez osobnej účasti sťažovateľa“*.

Sťažovateľka na základe argumentácie uvedenej v sťažnostiach navrhla, aby ústavný súd o nich rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu a tiež porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutých konaniach a napadnutými uzneseniami, ako aj porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom krajského súdu v napadnutých konaniach a jeho napadnutými uzneseniami, napadnuté uznesenia okresného súdu a napadnuté uznesenia krajského súdu zruší a veci vráti na ďalšie konanie a zároveň jej prizná primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa už začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31 a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 9137/2012, sp. zn. Rvp 9138/2012, sp. zn. Rvp 9139/2012, sp. zn. Rvp 10393/2012, sp. zn. Rvp 10394/2012, sp. zn. Rvp 10395/2012 a sp. zn. Rvp 10396/2012 a z tohto obsahu

vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností, ako aj vzhľadom na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu a krajského súdu, proti ktorému sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd o spojení sťažností na spoločné konanie tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu a namietanému porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom sp. zn. 5 Er 8/2009 a jeho uznesením z 13. marca 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 132/2004 a jeho uznesením z 23. februára 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Er 289/2004 a jeho uznesením z 12. januára 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Er 294/2004 a jeho uznesením z 12. januára 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Er 295/2004 a jeho uznesením z 11. januára 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Er 182/2003 a jeho uznesením z 23. januára 2012 a v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 12/2009 a jeho uznesením z 23. januára 2012

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľka sťažnosťami napáda postup okresného súdu v napadnutých konaniach a napadnuté uznesenia okresného súdu vydané v týchto konaniach, ktorými okresný súd vyhlásil exekúcie za neprípustné a zastavil ich podľa § 57 ods. 1 písm. g) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“); (sťažnosti vedené ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 9137/2012, sp. zn. Rvp 9138/2012, sp. zn. Rvp 9139/2012, sp. zn. Rvp 10394/2012, sp. zn. Rvp 10395/2012, sp. zn. Rvp 10396/2012, pozn.). Sťažnosťou vedenou ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 10393/2012 sťažovateľka napáda postup okresného súdu a ním vydané napadnuté uznesenie v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Er 8/2009, ktorým bola exekúcia zastavená.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka v súlade s príslušnými ustanoveniami Exekučného poriadku využila svoje právo podať proti namietanému postupu a napadnutým uzneseniam okresného súdu odvolania, o ktorých bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaniach sťažovateľky v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tieto časti sťažností odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.3 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 25 CoE 71/2012 a jeho uznesením z 21. mája 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co E 82/2012 a jeho uznesením z 24. mája 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 8 CoE 54/2012 a jeho uznesením z 30. apríla 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 15 CoE 51/2012 a jeho uznesením z 24. apríla 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 5 CoE 32/2012 a jeho uznesením z 29. februára 2012, v konaní vedenom pod sp. zn. 6 CoE 32/2012 a jeho

uznesením z 30. marca 2012 a v konaní vedenom pod sp. zn. 8 CoE 48/2012 a jeho uznesením z 30. marca 2012

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd štandardne poukazuje na svoje ústavné postavenie vymedzené v čl. 124 ústavy, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ale súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného

predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Krajský súd v uznesení sp. zn. 5 CoE 32/2012 z 29. februára 2012, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu sp. zn. 4 Er 295/2004 z 11. januára 2012 o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a jej zastavení, predovšetkým uviedol:

„Súlad exekučného titulu so zákonom môže exekučný súd posudzovať v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania a nielen pred vydaním poverenia, čo plne korešponduje so zámerom zákonodarcu vyjadreným aj v iných ustanoveniach Exekučného poriadku a nielen v ustanovení § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Z ustanovenia § 57 ods. 1 Exekučného poriadku vyplýva viacero dôvodov, kvôli ktorým exekučný súd už začaté exekučné konanie zastaví, pričom viacero dôvodov závisia práve od preskúmania exekučného titulu.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia, v rozsahu podaného odvolania, dospel k záveru, že súd prvého stupňa postupoval správne, keď z dôvodov uvedených v napadnutom uznesení vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil, pričom k takémuto záveru dospel z dôvodu, že sa zaoberal podstatnou a právne relevantnou skutočnosťou, ktorou je to, či splnomocnenie a uznanie dlhu na základe splnomocnenia je platným právnym úkonom. Ustanovenie § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka totiž vyžaduje, aby záujmy zástupcu neboli v rozpore so záujmami zastúpeného. V prípade nesplnenia podmienok uvedených v § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka je právny úkon takejto osoby absolútne neplatný (§ 39 Občianskeho zákonníka) a to bez ohľadu na skutočnosť, či o tom účastníci právneho úkonu vedeli. V predmetnej exekučnej veci bolo splnomocnenie na uznanie dlhu dlžníkom udelené splnomocnencovi v čase, keď dlh z omeškania ešte neexistoval, teda dlžník sa vopred vzdal svojho práva na uznanie dlhu v čase, keď ešte nemal vedomosť o jeho prípadnom vzniku, ani o jeho výške. Splnomocnenec v notárskej zápisnici o uznaní dlhu tiež sám určil lehotu, dokedy má byť uznaný dlh dlžníkom zaplatený bez toho, aby bol na to splnomocnený dlžníkom. Z uvedených skutočností súd prvého stupňa správne vyvodil záver, že splnomocnenie a uznanie dlhu na základe takéhoto splnomocnenia je neplatným právnym úkonom, a teda takýto splnomocnenec nemohol so

všetkými z toho vyplývajúcimi dôsledkami uznať dlh povinného voči oprávnenému a dať súhlas s tým, aby notárska zápisnica bola použitá ako exekučný titul. Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre takýto postup súdu nezakladá procesnú prekážku, nakoľko exekučný súd je oprávnený a povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, pričom súd tak môže urobiť na návrh, ale aj bez návrhu. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.“

Krajský súd uznesenie sp. zn. 6 CoE 32/2012 z 30. marca 2012, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu sp. zn. 3 Er 182/2003 z 23. januára 2012, odôvodnil predovšetkým takto:

«Odvolací súd po preštudovaní spisu zistil, že splnomocnenie na spísanie notárskej zápisnice nie je platné. Splnomocnenie Mgr. T. K. na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu je uvedené v predtlačí Zmluvy o úvere, a tak povinný nemal možnosť túto skutočnosť zmeniť ani ovplyvniť a už podpisom zmluvy sa vopred vzdal svojich práv namietat' akúkoľvek skutočnosť týkajúcu sa predmetnej zmluvy a svojho záväzku. Nie je z neho možné zistiť konkrétny rozsah oprávnení, ktoré z neho zástupcovi vyplývajú a následne posúdiť, či konal splnomocnenec v mene splnomocniteľa v medziach oprávnenia zastupovať, či tým vznikli práva a povinnosti priamo splnomocniteľovi alebo či splnomocnenec prekročil svoje oprávnenie vyplývajúce z plnomocenstva a či na základe takéhoto úkonu mohli vzniknúť práva a povinnosti zastúpeného. Ak v čase uzavretia dohody o plnomocenstve neexistoval dlh a nebola známa ani jeho výška, v tom čase nemohol povinný realizovať svoje právo dlh uznať alebo nie, a ani nemohol splnomocniť inú osobu na uznanie dlhu. V čase spísania notárskej zápisnice ako exekučného titulu už musí právny záväzok existovať. Notárska zápisnica nespĺňa požiadavky uvedené v § 41 ods. 2 písm. c) zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Aby bola notárska zápisnica so súhlasom k vykonateľnosti spôsobilým exekučným titulom, mala byť spísaná povinným a oprávneným, a v žiadnom prípade nemohla byť spísaná zástupcom povinného Mgr. T. K., nakoľko notársku zápisnicu ako exekučný titul možno spísať iba s povinnou osobu, prípadne s osobu,

ktorej povinná osoba udelila na tento prípad špeciálne plnomocenstvo, ktoré ju osobitne splnomocňuje na podpísanie notárskej zápisnice. Podpis na takomto plnomocenstve musí byť notárom osvedčený. Právny záväzok a ďalšie zákonom požadované náležitosti musia byť v notárskej zápisnici špecifikované najmä z hľadiska obsahu. Výslovný súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou a exekúciou je podstatnou náležitosťou notárskej zápisnice. Ide o jednostranný a neodvolateľný úkon povinnej osoby. Keďže v notárskej zápisnici absentuje podstatná náležitosť, nedá sa táto považovať za spôsobilý exekučný titul, a preto je exekúcia neprípustná a musí byť zastavená. Notárska zápisnica, na podklade ktorej sa oprávnený domáha nároku voči povinnej osobe, nie je spôsobilým exekučným titulom, keďže odporuje zákonu, konkrétne § 22 ods. 2, § 23 a § 39 OZ.»

Krajský súd v uznesení sp. zn. 15 CoE 82/2012 z 24. mája 2012, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu sp. zn. 5 Er 132/2004 z 23. februára 2012, a v uznesení sp. zn. 15 CoE 51/2012 z 24. apríla 2012, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu sp. zn. 4 Er 294/2004 z 12. januára 2012, predovšetkým uviedol:

„... zastupovať iného nemôže ten, kto sám nie je spôsobilý na právny úkon, o ktorý ide, ani ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného. V danom prípade podstatnou a právne relevantnou skutočnosťou je, či splnomocnenie je platným právnym úkonom a uznanie dlhu na základe takto udeleného plnomocenstva v notárskej zápisnici je platným právnym úkonom, nakoľko podľa § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka zastupovať iného nemôže ten, ktorého záujmy sú v rozpore so záujmami zastúpeného. Rozpor v záujmoch musí reálne existovať, preto nestačí len potenciálna možnosť takéhoto rozporu. Právne úkony osôb, ktoré nesplňajú náležitosti upravené v § 22 ods. 2, v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka spôsobia absolútnu neplatnosť takýchto právnych úkonov a to bez ohľadu na skutočnosť, či o tom účastníci právneho úkonu vedeli. Ďalej dodáva, že otázku naplnenia formálnych a materiálnych predpokladov môže posudzovať iba exekučný súd. Podľa § 58 ods. 1 Exekučného poriadku, exekúciu zastaví súd na návrh alebo aj bez návrhu. Exekučný poriadok pre exekučný súd zakotvuje oprávnenie a povinnosť skúmať v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania zákonnosť exekučného titulu, pričom exekučný súd tak môže urobiť na návrh účastníka konania, ako aj bez návrhu. Podľa názoru odvolacieho súdu preskúmvacia činnosť exekučného súdu sa uplatňuje kedykoľvek,

nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, keďže právny predpis, resp. i jeho jednotlivé ustanovenia, je potrebné vykladať v súlade s celkovým účelom právneho predpisu, a teda v ich vzájomných súvislostiach a nie izolovane.“

V uznesení sp. zn. 8 CoE 54/2012 z 30. apríla 2012, ktorým krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu sp. zn. 4 Er 289/2004 z 12. januára 2012, ktorým bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú a zastavená, sa predovšetkým uvádza:

„... je povinnosťou exekučného súdu v každom štádiu exekučného konania skúmať, či exekučný titul je v súlade so zákonom a teda aj to, či prehlásenie v nej vôbec učinil povinný, resp. za neho tieto učinila oprávnená osoba. V prípade zistenia, že exekúcia bola nesprávne nariadená t. j. na základe exekučného titulu, ktorý neobsahuje zákonom stanovené náležitosti sa musí exekučný súd zaoberať otázkou jej ďalšej prípustnosti resp. neprípustnosti a následného zastavenia exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, pretože jej ďalšie pokračovanie by sa priečilo zásadám exekučného konania. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje aj na ustanovenie § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa vyžaduje, aby záujmy zástupcu neboli v rozpore so záujmami zastúpeného. V prípade reálneho zistenia, že právne úkony osôb boli učinené v rozpore s príslušným ustanovením, v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka tieto spôsobujú ich absolútnu neplatnosť, a to bez ohľadu na skutočnosť, či o tom účastníci právneho úkonu vedeli. Odvolaciemu súdu je z vlastnej činnosti známe, že advokát Mgr. T. K. opakovanne zastupoval i samotného oprávneného (na základe splnomocnenia od 02. 01. 2003), pričom úmysel povinného udeliť tomuto advokátovi splnomocnenie bol mu vnútený oprávneným priamo v zmluve o úvere. Ide tak o úkon neplatný pre rozpor so zákonom a dobrými mravmi v dôsledku čoho, notárska zápisnica nespĺňa formálne náležitosti v tom, že neobsahuje prehlásenie označenej povinnej osoby. Povinný pod hrozbou zaplata zmluvnej pokuty sa (v bode 07. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru) zaviazal, že žiadnym konaním neznemožní veriteľovi zabezpečenie jeho záväzku spísaním notárskej zápisnice ako exekučného titulu (vzdal sa vopred práva na odvolanie splnomocnenia), keď s tým spojenú odmenu advokáta a notára (podľa bodu 06.) uhradil priamo veriteľ – oprávnený, s tým, že tieto náklady budú tvoriť súčasť celkového záväzku dlžníka – povinného. Uvedené jasne svedčí tomu, že splnomocnenie povinného pre advokáta Mgr. T.

K. bolo mu nanútené a bolo proti jeho záujmom, keď Mgr. K. plnil výhradne pokyny a záujmy oprávneného, bez kontaktu s povinným (pred spisovaním uznaní do notárskej zápisnice) a za priamu odmenu vyplácanú mu oprávneným.“

Krajský súd v uznesení sp. zn. 8 CoE 48/2012 z 30. marca 2012, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu sp. zn. 5 Er 12/2009 z 23. januára 2012 o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a jej zastavení, predovšetkým uviedol:

„Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že jednou z neprijateľných podmienok je aj samotná rozhodcovská doložka. Akákoľvek rozhodcovská doložka bez ohľadu na jej formu a znenie obsiahnutá v zmluve uzatvorenej medzi dodávateľom a spotrebiteľom je podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou, ak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom a to v neprospech spotrebiteľa. Takáto rozhodcovská doložka je preto podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. V predmetnom exekučnom konaní ide o tento prípad. Značná nerovnováha v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa bola spôsobená najmä tým, že spotrebiteľovi bolo zároveň týmto postupom odňaté právo brániť sa a podať žalobu alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok na všeobecný súd, pričom ide o právo spotrebiteľa upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a taktiež aj nerešpektovaním právnej úpravy ochrany spotrebiteľa. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na článok 17 všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktorý v článku 17 a) rozhodcovskej doložky uvádza, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere, vrátane sporov a jej platnosť, výklad alebo zrušenie budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou S. a. s. so sídlom B. Ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu. Alebo podľa článku 17 b) rozhodcovskej doložky pred príslušným súdom Slovenskej republiky. Zmluvné strany sa tiež dohodli, že ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne zo zmluvy o úvere, vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciau podmienku rozhodcovskej doložky. Ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná

žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu. Z uvedeného teda vyplýva, že výber jednej z alternatív riešenia sporov podľa tejto rozhodcovskej doložky spočíva výlučne na žalobcovi. Uvedené dojednania vyznievajú jednoznačne v neprospech spotrebiteľa, keďže tento toto dojednanie pri uzatváraní zmluvy nijakým spôsobom ovplyvniť nemohol a iba v prípade, že by bola rozhodcovská doložka s odporcom pri uzatváraní zmluvy individuálne dojednaná, t. j. iba v prípade, ak by odporca mal danú možnosť význam tohto dojednania v celom rozsahu pochopiť a teda i ovplyvniť bolo by možné konštatovať, že rozhodcovská doložka je dojednaná platne.

Odvolací súd má za to, že výkon práv oprávneného (dodávateľa) podľa vyššie uvedenej rozhodcovskej doložky je v rozpore s dobrými mravmi, ako aj s právnou úpravou ochrany spotrebiteľa a preto je na danú právnú vec dôvodné aplikovať ustanovenia § 45 ods. 1, 2 zákona o rozhodcovskom konaní v spojení s § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, pretože súdny exekútor vykonával exekúciu na podklade exekučného titulu, ktorý vzhľadom na túto neplatnú rozhodcovskú doložku ani nemal byť vydaný, nakoľko rozhodcovský súd nemal ani právomoc rozhodovať spor účastníkov konania.“

Krajský súd uznesením sp. zn. 25 CoE 71/2012 z 21. mája 2012, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu sp. zn. 5 Er 8/2009 z 13. marca 2012 o zastavení exekúcie, predovšetkým uviedol:

„Právnym základom zmluvného vzťahu účastníkov je zmluva o úvere č. 4241428 uzatvorená medzi oprávneným a povinnou dňa 14. 02. 2008. Nepochybne ide o zmluvu spotrebiteľskú podľa § 52 ods. 1 OZ, uzatvorenú štandardným formulárovým spôsobom, a preto súd prvého stupňa správne postupoval, keď aj bez návrhu podrobil túto zmluvu súdnej kontrole a zisťoval, či plnenie uplatnené v tomto konaní sa nevymáha na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky v nej obsiahnutej. V plnom rozsahu sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa o tom, že rozhodcovská doložka dohodnutá v bode 17 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a s poukazom na ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka tým i absolútne neplatnou, keďže celkom zjavne spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, a to v neprospech spotrebiteľa. Takto predstavuje výrazný zásah do práv a povinností

účastníkov zmluvy, pretože nie súd, ale rozhodca rozhodne o právach a právom chránených záujmoch a výsledkom je nový kvalifikovaný záväzok. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a celkom zjavne spotrebiteľ nemal reálnu možnosť ju ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Sú preto namieste obavy, že povinná si z takéhoto fakticky nerovnovážneho vzťahu ďalší postup vo veci, akým je rozhodcovský proces, nedokázala náležite uvedomiť, pričom navyše ani nemala iný výber vzhľadom na splnenie rozhodcovskej doložky s ostatnými štandardnými podmienkami, zmluvu ako celok buď odmietnuť, alebo podrobiť sa všetkým všeobecným podmienkam poskytovania úveru, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Významnou je i skutočnosť, že zo strany účastníkov nebola doložená rozhodcovská zmluva vo forme osobitnej zmluvy, pričom základnou podmienkou pre konštatovanie existencie rozhodcovskej zmluvy vo forme rozhodcovskej doložky k zmluve je písomná forma, ktorá je zachovaná vtedy, ak je obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami. V danom prípade tak nebola splnená formálna podmienka písomnej formy rozhodcovskej zmluvy v intenciách ust. § 4 ods. 1, 2, 3 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Z predmetnej zmluvy o úvere a ani z pripojených všeobecných podmienok poskytnutia úveru totiž nevyplýva, že by došlo k podpisu všeobecných podmienok poskytnutia úveru obidvoma sporovými stranami, čím by založili rozhodcovskú doložku. Je preto dôvodný záver, že takto formulovaná rozhodcovská doložka je neplatná... Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnej vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať.“

Jedným z predpokladov vedenia exekučného konania je relevantný exekučný titul, keďže bez jeho existencie nemožno exekúciu vykonať. Preto je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľný právny záver krajského súdu (vyjadrený v napadnutých uzneseniach) vychádzajúci z toho, že neexistencia notárskej zápisnice ani rozhodcovského rozsudku vydaného Stálym rozhodcovským súdom, ktoré by boli spôsobilými exekučnými titulmi buď z hľadiska formálneho, alebo z hľadiska materiálneho,

je dôvodom na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú s jej následným zastavením alebo dôvodom zastavenia exekúcie.

Zatiaľ čo dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu (§ 57 ods. 1 Exekučného poriadku) alebo na základe ktorých fakultatívne pristúpi k takémuto rozhodnutiu (§ 57 ods. 2 Exekučného poriadku), upravuje Exekučný poriadok podrobne, okamih (čas), kedy tak má alebo môže urobiť, nie je v ňom ustanovený explicitne. Z uvedeného možno vyvodiť záver, že všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. Z toho vyplýva, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania ex offo skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania. Jedným z obligatórných dôvodov zastavenia exekúcie je totiž v súlade s ustanovením § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku vyhlásenie exekúcie súdom za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať (uznesenia krajského súdu sp. zn. 5 CoE 32/2012 z 29. februára 2012, sp. zn. 6 CoE 32/2012 z 30. marca 2012, sp. zn. 15 CoE 82/2012 z 24. mája 2012, sp. zn. 8 CoE 54/2012 z 30. apríla 2012 a sp. zn. 15 CoE 51/2012 z 24. apríla 2012, sp. zn. 8 CoE 48/2012 z 30. marca 2012 pozn.).

Rovnako podľa § 57 ods. 2 Exekučného poriadku exekúciu môže súd zastaviť aj vtedy, ak to vyplýva z ustanovení tohto alebo osobitného zákona. V súlade s § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“) súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise, b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b) alebo c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Podľa § 45 ods. 2 zákona o rozhodcovskom konaní súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa

odseku 1 písm. b) alebo c) [uznesenie okresného súdu sp. zn. 5 Er 8/2009 z 13. marca 2012 potvrdené uznesením krajského súdu sp. zn. 25 CoE 71/2012 z 21. mája 2012, pozn.].

K sťažovateľkou namietanému (ne)oprávneniu krajského súdu ex offo vysloviť neprípustnosť exekúcie začatej na základe rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku uvádzanú v sťažnosti vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 9139/2012 ústavný súd dodáva, že vedenie exekúcie na základe exekučného titulu, ktorým je rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu, nie je skutočnosťou, ktorá by zbavovala exekučný súd povinnosti riadiť sa ustanoveniami Exekučného poriadku, ktorý v § 58 ods. 1 stanovuje oprávnenie exekučného súdu exekúciu zastaviť na návrh alebo aj bez návrhu a v § 57 ods. 2 ustanovuje oprávnenie exekúciu zastaviť aj vtedy, ak to vyplýva z ustanovení Exekučného poriadku [napr. § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku] alebo osobitného zákona.

V súvislosti s námietkou sťažovateľky týkajúcou sa použitia ustanovení smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica Rady“), ktorá podľa jej názoru „nemá v Slovenskej republike povahu prameňa práva a preto sa ňou exekučný súd nemohol riadiť, resp. nemohol z jej aplikácie vyvodzovať určujúce závery formujúce konečné rozhodnutie“, ústavný súd poukazuje na čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, z ktorého vyplýva, že smernica je záväzná pre každý členský štát, pre ktorý je určená, pokiaľ ide o výsledok, ktorý sa má dosiahnuť. Pri uplatňovaní vnútroštátneho práva, či už ide o ustanovenia, ktoré boli prijaté skôr ako smernica alebo neskôr, je vnútroštátny súd, ktorý toto právo vykladá, povinný tak robiť, pokiaľ možno s prihliadnutím na znenie a účel smernice tak, aby sa dosiahol výsledok, ktorý smernica sleduje, a tým dosiahol súlad s čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie [rozsudky Súdneho dvora Európskej únie z 13. novembra 1990, Marleasing (C 106/89, Zb. s. I 4135, bod 8), a zo 16. decembra 1993, Wagner Miret (C 334/92, Zb. s. I 6911, bod 20)]. Aj napriek nemožnosti priamej aplikácie ustanovení smernice (za stanovených podmienok) majú ustanovenia smernice a ich účel význam pri výklade vnútroštátneho práva, medzi inými, aj vnútroštátnym súdnym orgánom. Vzhľadom na uvedené považuje

ústavný súd námietku sťažovateľky týkajúcu sa neaplikovateľnosti smernice Rady v jej veciach za neopodstatnenú.

K námietke sťažovateľky, v zmysle ktorej postupoval krajský súd neústavne, ak v rámci napadnutých konaní nenariadil verejné pojednávania, ústavný súd poukazuje na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadrený napr. v uznesení sp. zn. 6 Cdo 1/2012 z 21. marca 2012, podľa ktorého v štádiu exekučného konania, pri ktorom všeobecný súd skúma, či exekučný titul je alebo nie je v rozpore so zákonom podľa ustanovení Exekučného poriadku, sa vychádza z exekučného titulu, pričom v tomto štádiu všeobecný súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 OSP) vzhľadom na to, že postačuje, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu vrátane do neho založených listín. Ústavný súd uvedený právny názor považuje z ústavného hľadiska za akceptovateľný, a preto hodnotí aj túto námietku sťažovateľky za neopodstatnenú.

Vzhľadom na uvedené postupoval krajský súd podľa názoru ústavného súdu ústavne konformným spôsobom, keď uzneseniami sp. zn. 15 CoE 82/2012 z 24. mája 2012, sp. zn. 8 CoE 54/2012 z 30. apríla 2012, sp. zn. 15 CoE 51/2012 z 24. apríla 2012, sp. zn. 5 CoE 32/2012 z 29. februára 2012, sp. zn. 6 CoE 32/2012 z 30. marca 2012, sp. zn. 8 CoE 48/2012 z 30. marca 2012 a sp. zn. 25 CoE 71/2012 z 21. mája 2012 potvrdil uznesenia okresného súdu sp. zn. 5 Er 132/2004 z 23. februára 2012, sp. zn. 4 Er 289/2004 z 12. januára 2012, sp. zn. 4 Er 294/2004 z 12. januára 2012, sp. zn. 4 Er 295/2004 z 11. januára 2012, sp. zn. 3 Er 182/2003 z 23. januára 2012, sp. zn. 5 Er 12/2009 z 23. januára 2012 a sp. zn. 5 Er 8/2009 z 13. marca 2012.

V konkrétnych okolnostiach posudzovaných vecí ústavný súd vzhľadom na už uvedené považuje právne názory vyjadrené v napadnutých uzneseniach krajského súdu týkajúce sa možnosti vyhlásiť exekúcie za neprípustné a následne ich zastaviť, prípadne zastaviť exekučné konanie, t. j. právne názory týkajúce sa právnej podstaty sťažností sťažovateľky, z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné, keďže sú primeraným spôsobom odôvodnené, pričom ich nemožno považovať za arbitrárne.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu nad rámec už uvedeného navyše poukazuje ústavný súd aj na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým nepochybne patrí aj základné právo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. z čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy by bolo teda možno uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo aj k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v čl. 6 ods. 1 dohovoru, prípadne v spojení s ich porušením (m. m. II. ÚS 78/05 alebo IV. ÚS 326/07).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažností sťažovateľky dospel k záveru, že medzi napadnutými uzneseniami krajského súdu a obsahom základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažností na ďalšie konanie, a preto tieto časti sťažností odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosti boli odmietnuté ako celok, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v sťažnostiach už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. augusta 2012